Vrcholný středověk (11. – 15. st.)

Obecně.

- osidlování dříve neosidlených území
- rozšiřování orné půdy $\rightarrow$ větší výnosy, rozvoj řemesla a obchodu
- peněžní hospodářství, ve městech univerzity
- poddanská povstání, morové epidemie (umřela 1/3 obyvatelstva)
- 13. st. církev na vrcholu
  - gotická kultura
  - stavové = šlechta, církev, měšťané
  - vpád Mongolů do Evropy

Křížové výpravy = kruciáty (1095 - 1291)

- výpravy křižáků do Levanty, která je ovládána Araby
- příčiny: dobytí svaté země; majorát = dědičné právo, první syn dědí vše, proto se ostatní účastní výprav, aby získali majetek; italská města jsou tu Seldžukové, nemohou provozovat obchod
- vyhlašuje papež
- 1071 BITVA U MANTZIKERTU, Seldžukové porážejí Byzantince
- 1076 Jeruzalém, Boží hrob

První křížová výprava 1095 – 1099

- vyhlásil **Urban II.**, má problematický vztah s Jindřichem IV.
- 1095 KONCIL V PIAZENZE, byzantský císař **Alexios I.** posílá posly, aby papeže požádali o pomoc v boji se Seldžuky
- 1095 KONCIL V KLERMONTU, vyhlášení první křížové výpravy
- (1096) lidová křížová výprava, nebyla úspěšná
  - poté i rytíři, probojují se do oblasti Levanty, získají svatá místa
  - 1099 dobytí Jeruzaléma $\rightarrow$ svaté místo
    - křižácké státy podřízené Jeruzalémskému království: Antiochejské knížectví, Tripoliské hrabství, Edesské hrabství

Druhá křížová výprava (1147 – 1149)

- francouzský král Ludvík VII., Přemyslovec Vladislav II., SŘŘ KOnrád III.
- též neúspěšná, úzeí nerozšířeno, sály vyrovnána
- 1187 BITVA U HATTÍNU sultán Saladin poráží křižáky, dobyl Jeruzalém a další, konec rovnováhy

Třetí křížová výprava (1189 – 1192)

- císař SŘŘ Fridrich Barbarossa, francouzský král Filip II. August, anglický král Richard Lví Srdce
- Fridrich během tažení utonul
- též neúspěch, jenom povolení návštěv Jeruzaléma
- znovudobytí strategických bodů Akkonu a Jaffy

Čtvrtá křížová výprava (1202 – 1204)

- původně měla směřovat do Egypta, cíl: oslabit muslimy v tomto prostředí
- jenže žoldáci zdrženi v Benátkách dóžetem **Enricem Dandolem**, takže vtrhli a zlikvidovali Byzanc

Konec křížových výprav

1291 PÁD AKKONU, konec křížových výprav

 $-\,$ křižáci se stahují zpět

Důsledky

- církev na vrcholu, bohatství a moc
- centralizace, posílené královské moci
- rozvoj měst na Apeninském poloostrově: Benátky, Janov
- peněžní hospodářství, nové plodiny, technologie, hrady, gotický sloh
- rytířská kultura, tři rytířské řády: johanité, templáři, němečtí rytíři
- prolínání různých kultur